

SPRÁVA

Medzinárodná konferencia v Biskupine

V dňoch 30. augusta až 1. septembra 2021 sa v Archeologickom múzeu v poľskom Biskupine uskutočnila medzinárodná vedecká konferencia „Religia i wierzenia społeczeństw pradziejowych i wczesnego średniowiecza w świetle źródeł archeologicznych i sztuki” – „Religion and beliefs of prehistoric societies in the light of archaeological sources and art”. Podľa pôvodného plánu sa toto vedecké podujatie malo uskutočniť už o rok skôr, avšak kvôli pandémie Covid 19 sa konanie konferencie posunulo na rok 2021. Podujatia sa zúčastnilo štyridsaťšesť vedcov z Česka, Grécka, Nemecka, Rakúska, Slovenska, a taktiež veľká skupina bádateľov z vedeckých inštitúcií z rôznych oblastí Poľska.

Program konferencie otvorili Henryk Dąbrowski, riaditeľ Archeologického múzea v Biskupine, Dariusz Glówka, zástupca riaditeľa Ústavu archeológie a etnológie Poľskej akadémie vied a Bogusław Gediga, vedecký organizátor podujatia a vedúci predstaviteľ Archeologickej komisie PAN, oddelenia vo Wroclawi. Počas prvých dvoch dní bolo prednesených tridsať referátov, ktoré sprevádzala fundovaná vedecká diskusia.

Referáty boli zamerané na problematiku najrôznejších prejavov kultových a náboženských predstáv v praveku a vo včasnej dobe dejinnej v Európe. Svoje práce tu prezentovali A. Pałubicka: „Magische und religiöse Täterschaft und kausaler Zusammenhang“, H. Mamzer: „Pessimismus und ein Gefühl der Nicht-Verwurzelung in der religiösen Erfahrung“, D. Minta-Tworzowska: „Ideen von Archäologen über Religion. Ausgewählte Beispiele aus der polnischen Archäologie in einem etwas größeren Kontext“, A. P. Kowalski: „The nature of the religion of late Neolithic communities. Interpretation of a mass grave in Koszyce from the Globular Amphora culture“, D. Żurkiewicz: „Wells, megaliths and deposits. On some aspects of aquatic beliefs in the Funnel Beaker culture“, C. Eibner: „Glaube und Aberglaube rund um die Scheibe von Nebra“, T. Gralak: „Wenn das Licht uns erreicht. Künstlerischer Ausdruck und die Art die Welt zu sehen in der Bronzezeit in Skandinavien“, V. Furmánek/J. Pavelková: „The thinking above cremation burial grounds on South-Eastern Urnfields in Kyjatice“, L. Jiráň: „Heilige Berge des urnenfelderzeitlichen Böhmens“, V. Klonza-Jaklová: „Hot and crazy riders: Aegean

charioteers and Eurasian horseback riders of the second millennium B. C.“, E. Bugaj: „Scenes of dance and music on Greek Geometric pottery and attempts to interpret them“, H. Reschreiter/K. Kowarik: „Hallstatt – eine besondere Gemeinschaft in den Alpen“, M. Markiewicz: „Die Illusion des Verstehens. Reflexionen zu den visuellen Darstellungen auf bemalter Keramik der frühen Eisenzeit“, L. D. Nebelsick: „Myths in Situla art“, A. Eibner: „Wie können antike Schriftzeugnisse die Aussagen unserer archäologischen Quellen im Vergleich zu eisenzeitlichen Bild Darstellungen erweitern“, S. Czopek a i.: „Sacrum oder Profanum? Zolnik auf der früheisenzeitlichen Burg in Chotyń“, M. Rychlo: „The transformation of the germanic concept of god in light of etymology“, K. Grażawski: „Between magic and religion. Selected aspects of early medieval Slavic beliefs“, J. Mařík: „Topography of sacrat places of early medieval strongholds in Bohemia“, J. Wawrzeniuk: „‘Pagan’ sacred places of Podlasie in the light of current research“, A. Buko: „Einflüsse der ruthenisch-byzantinischen Kirche am Beispiel von Funden aus dem frühmittelalterlichen Chełm“, D. Makowiecki a i.: „Initial reflections on the horse in Slavic magic and religion in the light of archaeo-zoological and archaeo-religious analyses“, P. Szcepanik: „Imagine of sacrum. The anthropology of the imagine in studies on the pre-Christian religion of the Slavs“, P. Urbańczyk: „Our pagan ancestors – What we know about the pre-Christian beliefs of early medieval inhabitants in the basins of the Odra and Vistula“, D. Sikorski: „Cognitive possibilities of archaeological sources regarding the beliefs of pre-Christian people of the ‘barbaricum zone’ in the Early Middle Ages“.

Okrem problematiky v rámci územia dnešnej európy bola pertraktovaná aj mimo európska problematika prostredníctvom týchto referátov: S. Siemianowska: „Sing-meaning-message. Depictions of mythical figures on pottery from late transitional period and late horizon, Peru“, J. Szykalski/J. Wanot: „Hunter-gatherer communities of the Andean zone. Faith and religion in the light of archaeological sources“, L. Kawalec: „A pictures of the possible origins of Islam in the light of early material sources: why a dig at Al-Hira is“.

Popri vyššie spomenutých príspevkoch odznel aj referát A. Nobisa, špecifického charakteru – „Mensch und Löwe in der Raumzeit der Bedeutung“.

Jednotlivé bloky referátov viedli špičkoví domáci a zahraniční odborníci.

Stručné obsahy všetkých referátov boli zverejnené v takmer stostranovej samostatnej publikácii, ktorú účastníci obdržali ešte pred zahájením konferencie: B. Gediga/M. Przymorska-Sztuczka (eds.): *Religia i wierzenia społeczeństw pradziejowych i wczesnego średniowiecza w świetle źródeł archeologicznych i sztuki – Religion and beliefs of prehistoric societies in the light of archaeological sources and art*. Biskupin 2021.

Počas záverečného dňa konferencie, 1. septembra, sa uskutočnila prehliadka európsky mimoriadne známej, unikátnej archeologickej rezervácie a múzea Biskupin zo staršej doby železnej.

Táto výnimočne prínosná polytematická vedecká konferencia poskytla nové pohľady na otázky náboženstva, kultu a umenia v širokom geografickom, a chronologickom diapazóne. Zverejnené referáty budú cennou pomôckou pre štúdium tejto problematiky v ďalšom období bádania.

Václav Furmánek

Príspevok vznikol s podporou grantového projektu APVV 16-0441 „Prínos Slovenska k hospodárskemu a spoločenskému rozvoju stredoeurópskych poľnohospodárskych oblastí“ a projektu agentúry VEGA 2/0139/21 „Mobilita pravekých protohistorických a historických spoločenskostí na Slovensku a jej prejavy v archeologických prameňoch“.